

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת וילך שבת שובה, ו' תשרי תשע"ו

אחריות אישית

הפרשה נפתחת בהכרזתו של משה לעם: "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא". המנהיג, שהיה אחראי על יציאת העם ממצרים, קיבל עבורם את התורה והנהיג אותם ארבעים שנה במדבר, מבשר לעם על מותו הקרב, אך אצל העם אין שום הבעת אבלות.

כמדומני שנתק זה ניתן להבנה על רקע ראש השנה ממנו יצאנו והיום הכיפורים שבפתחו אנו עומדים.

חז"ל מתארים את חווית העמידה במשפט לפני בורא עולם בראש השנה במילים: "כבני מרון" (מסכת ראש השנה יח.). הגמרא מציעה שלושה פירושים להבנת המושג "בני מרון" בה מתארים את חז"ל את העמידה בד"ן (מסכת ראש השנה דף יח עמוד א); הפירוש הראשון הוא "כבשים, שמונין אותן לעשרן, ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת כאחד" (רש"י, שם). הפירוש השני מופיע בדבריו של ריש לקיש שאמר: "כמעלות בית מרון" ורש"י מבאר: "הדרך קצר, ואין שנים יכולין לילך זה בצד זה, שהעמק עמוק משני צידי הדרך". הפירו האחרון הוא של רב יהודה שאמר בשמו של שמואל "כחיילות של בית דוד" ועל כך אומר רש"י: "בני חיילות של מלך...", וכך היו מונין אותם יוצאים זה אחר זה, בצאתם למלחמה". על דברים אלו העיר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: "וכלן נסקרין בסקירה אחת" (דהיינו באותו זמן, למרות שכל אחד בא בתורו).

לפי כל הפירושים יוצא כי למרות שכולנו עומדים במשפט יחד לפני בורא עולם, עדיין כל אחד ואחת מאתנו נידון לבדו. זה לא משנה מי לידי, כמה הוא פחות או יותר דתי, טוב או רע. בורא עולם דן כל אדם בנפרד.

אם כנים הדברים, הרי שלעניין זה לא משנה מי הוא שליח הציבור ומי הוא הרב של הקהילה או מי הם ההורים שלך. העמידה בד"ן הינה אישית, ומתוך כך אנו נקראים לקחת אחריות על עצמנו, שהרי כולנו בסופו של דבר, נעמוד לבדנו בפני בי"ד של מעלה כשנצא מן העולם.

האחריות היא עצומה, אך יש כאן גם הזדמנות נהדרת. היהדות מלמדת אותנו כי כל אחד חשוב וחיוני בדיוק באותה מידה כמו המנהיגים העומדים סביב. כל אחד חשוב וחיוני שהוא ראוי לעמוד לבדו לפני בורא עולם בימים הנוראים.

מתוך כך ברור מדוע ימיו האחרונים של גדול המנהיגים, המתוארים בפרשתנו, זוכים לייחס רגיל מהעם. משה רבינו, על אף כל השפעתו על היהדות, זו שאף מנהיג אחר בהיסטוריה שאחריו לא הגיעה אליה, מלמד אותנו שכל אחד לוקח אחריות על עצמו בלבד. זה עניין אישי.

ייתכן וניתן להסביר כך את ההלכה המובאת ברמ"א בשולחן ערוך, על ברכת "אשר פטרינו מעונשו של זה" שהאבא מברך ביום קבלת עול מצוות בידי בנו. לכאורה איך אפשר לומר "מזל טוב" על ברכה שכזאת. אלא שלאור הלימוד שלנו מובן כי בהחלט ניתן. יש כאן שמחה מרובה על בן יהודי שמסוגל ומתחיל לקחת בעצמו אחריות על חייו.

כותב המאמר הינו: הרב יהושע גרינשטיין

מנהל הכשרה ושיבוצים במכון שטראוס-ברן-עמיאל של מוסדות "אור תורה סטון"

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של יושרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

**ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית
ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל**

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

